

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

25 november 2008

WETSVOORSTEL

**tot instelling van de dualiteit van de
strafrechtelijke en de burgerlijke fout in
het kader van onopzettelijke slagen en
verwondingen en onopzettelijke doodslag**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **HAMAL** EN MEVROUW
MARGHEM

Art. 2

De volgende wijzigingen aanbrengen:

**1) het woord «420ter» vervangen door het woord
«420bis»;**

**2) in de Franse tekst, de woorden «418 et 420 du
présent Code» vervangen door de woorden «418 à
420 du présent Code».**

VERANTWOORDING

Het betreft hier technische correcties, op aangeven van de
Raad van State.

Voorgaande documenten:

Doc 52 **1170/ (2007/2008):**

001: Wetsvoorstel van de heren Bellot, Bacquelaine en Brotcorne.
002: Addendum.
003: Advies van de Raad van State.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

25 novembre 2008

PROPOSITION DE LOI

**instaurant la dualité de la faute pénale et
civile dans le cadre des coups et blessures
involontaires ou homicide involontaire**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **HAMAL** ET MME **MARGHEM**

Art. 2

Apporter les modifications suivantes:

**1) remplacer le mot «420ter» par le mot
«420bis»;**

**2) remplacer les mots «418 et 420 du présent Code»
par les mots «418 à 420 du présent Code».**

JUSTIFICATION

Il s'agit de corrections techniques suggérées par le Conseil
d'État.

Documents précédents:

Doc 52 **1170/ (2007/2008):**

001: Proposition de loi de MM. Bellot, Bacquelaine et Brotcorne.
002: Addendum.
003: Avis du Conseil d'État.

Nr. 2 VAN DE HEER HAMAL EN MEVROUW MARGHEM

Art. 3

Dit artikel vervangen door wat volgt:

«Art. 3. De artikelen 120quinquies, 242, 283, 294, 295, 333, 334 en 426 van hetzelfde Wetboek worden telkens aangevuld met het volgende lid:

«Onder het begrip «nalatigheid» wordt de zware fout of de gewoonlijk voorkomende lichte fout verstaan, welke wordt beoordeeld rekening houdend met de werkelijke mogelijkheden tot waakzaamheid en achtzaamheid van de beklaagde.»».

VERANTWOORDING

De indieners wensen dat artikel te vervangen, alsmede hetzelfde beginsel van de dualiteit van de strafrechtelijke en de burgerrechtelijke fout in te stellen voor de vele andere misdrijven die te wijten zijn aan een gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg in hoofde van de beklaagde, zoals door de Raad van State wordt onderstreept.

Volgens de indieners zou men zich ook voor die misdrijven met een beoordeling in concreto beter rekenschap kunnen geven van de laakbare aard welke de strafrechtelijke tenlastelegging beoogt, waarbij de beklaagde wordt aangewreven dat hij niet alles in het werk heeft gesteld waartoe hij persoonlijk in staat was. Dat aspect moet worden geëvalueerd volgens de concrete omstandigheden die zich bij elk specifiek geval voordoen.

Om aan de Raad van State tegemoet te komen, nemen de indieners daarom voor elk geval afzonderlijk in het Strafwetboek het beginsel op dat misdrijven wegens onvoorzichtigheid in concreto worden beoordeeld, waarbij wordt afgestapt van de interpretatie in abstracto van de burgerrechtelijke fout welke rekening houdt met het model van de voorzichtige, eerlijke en achtzame mens die in dezelfde situatie terechtkomt.

Nr. 3 VAN DE HEER HAMAL EN MEVROUW MARGHEM

Art. 4 (nieuw)

Een artikel 4 invoegen, luidend als volgt:

«Art. 4. Artikel 221bis van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«Degene die heeft verzuimd de nodige voorzorgen te nemen, is hij of zij die een zware fout of een gewoonlijk voorkomende lichte fout heeft begaan, rekening houdend met de werkelijke mogelijkheden tot waakzaamheid en achtzaamheid van de beklaagde.»».

N° 2 DE M. HAMAL ET MME MARGHEM

Art. 3

Remplacer cet article comme suit:

«Art. 3. Les articles 120quinquies, 242, 283, 294, 295, 333, 334 et 426 du même Code sont, chacun, complétés par l'alinéa suivant:

«On entend par négligence la faute lourde ou la faute légère habituelle, appréciée en tenant compte des possibilités réelles de vigilance et de diligence du prévenu.»».

JUSTIFICATION

Les auteurs souhaitent remplacer cet article et instaurer dans les nombreuses autres infractions se fondant sur un défaut de prévoyance ou de précaution dans le chef du prévenu, soulignées par le Conseil d'État, le même principe de dualité de faute pénale et civile.

Les auteurs pensent que, dans le cadre de ces infractions également, une appréciation in concreto permettrait de mieux rendre compte du caractère réprobateur voulu par l'incrimination pénale, reprochant au prévenu de n'avoir pas fait ce qui était en son pouvoir personnel de faire. Cette dimension doit être évaluée en fonction des circonstances concrètes de chaque cas d'espèce.

C'est pourquoi, les auteurs, en réponse au Conseil d'État, introduisent au cas par cas dans le Code pénal, le principe de l'appréciation in concreto des infractions d'imprudence, rompant avec l'interprétation in abstracto de la faute civile qui tient compte de l'homme prudent, honnête et diligent placé dans les mêmes circonstances.

N° 3 DE M. HAMAL ET MME MARGHEM

Art. 4 (nouveau)

Insérer un article 4, rédigé comme suit:

«Art. 4. L'article 221bis du même Code est complété par l'alinéa suivant:

«Celui qui a négligé de prendre les précautions utiles est celui qui a commis une faute lourde ou une faute légère habituelle, appréciée en tenant compte des possibilités réelles de vigilance et de diligence du prévenu.»».

Nr. 4 VAN DE HEER HAMAL EN MEVROUW MARGHEM**Art. 5 (nieuw)****Een artikel 5 invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 5. In artikel 433septies van hetzelfde Wetboek wordt punt 4° aangevuld met de volgende woorden:

«Onder het begrip «grove nalatigheid» wordt de zware fout of de gewoonlijk voorkomende lichte fout verstaan, welke wordt beoordeeld rekening houdend met de werkelijke mogelijkheden tot waakzaamheid en achtzaamheid van de beklaagde.»».

Nr. 5 VAN DE HEER HAMAL EN MEVROUW MARGHEM**Art. 6 (nieuw)****Een artikel 6 invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 6. Artikel 519 van hetzelfde Wetboek wordt aangevuld met het volgende lid:

«Onder het begrip «zonder voldoende voorzorg» wordt de zware fout of de gewoonlijk voorkomende lichte fout verstaan, welke wordt beoordeeld rekening houdend met de werkelijke mogelijkheden tot waakzaamheid en achtzaamheid van de beklaagde.»».

VERANTWOORDING

De maatregel die artikel 3 van dit wetsvoorstel in uitzicht stelt, wordt weggelaten op advies van de Raad van State. De draagwijdte van dat artikel bleek namelijk niet duidelijk te zijn.

Bovendien is hij ook niet nodig voor het doel dat de indieners van het wetsvoorstel nastreven, te weten het aantal strafrechtelijke veroordelingen van de lokale mandatarissen te verminderen wanneer hun geen enkele laakbare nalatigheid kan worden aangewreven. Een van de in aanmerking te nemen factoren is de mogelijkheid voor het slachtoffer om schadeloosstelling te verkrijgen, ook al oordeelt de strafrechter dat de strafrechtelijke aansprakelijkheid niet vaststaat. Door een dualiteit in te stellen tussen de strafrechtelijke en de burgerrechtelijke fout, is het niet langer noodzakelijk de draagwijdte dat het gezag van gewijsde van het strafvonnis ten opzichte van de burgerlijke rechtsvordering heeft af te zwakken, aangezien de rechters in strafzaken en in burgerlijke zaken kennis zullen moeten nemen van twee verschillende fouten.

N° 4 DE M. HAMAL ET MME MARGHEM**Art. 5 (nouveau)****Insérer un article 5, rédigé comme suit:**

«Art. 5. À l'article 433septies du même Code, le 4° est complété par les mots suivants:

«On entend par négligence grave la faute lourde ou la faute légère habituelle, appréciée en tenant compte des possibilités réelles de vigilance et de diligence du prévenu.»».

N° 5 DE M. HAMAL ET MME MARGHEM**Art. 6 (nouveau)****Insérer un article 6, rédigé comme suit:**

«Art. 6. L'article 519 du même Code est complété par l'alinéa suivant:

«On entend par défaut de précautions suffisantes, la faute lourde ou la faute légère habituelle, appréciée en tenant compte des possibilités réelles de vigilance et de diligence du prévenu.»».

JUSTIFICATION

La mesure dans l'article 3 de la présente proposition est supprimée, suite à l'avis du Conseil d'État. Il est apparu en effet que la portée de cet article n'était pas claire.

De plus il n'est pas non plus nécessaire pour le but poursuivi par les auteurs de la proposition de loi, à savoir faire diminuer le nombre de condamnations pénales des mandataires locaux lorsque aucune négligence répréhensible ne peut leur être reprochée. Un des facteurs à prendre en compte est la possibilité pour la victime d'obtenir réparation de son dommage, même si le juge pénal estime que la responsabilité pénale du mandataire n'est pas établie. Il apparaît qu'en instaurant une dualité entre la faute pénale et la faute civile, il n'est plus nécessaire d'atténuer la portée de l'autorité de la chose jugée du pénal sur le civil puisque les juges pénaux et civils devront connaître de deux fautes différentes.

Olivier HAMAL (MR)
Marie-Christine MARGHEM (MR)